

Oppvekstfag

Nettbasert fagskoleutdanning med praksisstudier

60 Studiepoeng

Fordypning:

Barn med særskilte behov

MedLearn

Studieplan

Barn med særskilte behov

Akkreditert:	13.02.2019
Utdanningens navn:	Barn med særskilte behov
Studienivå:	Fagskole
Studiepoeng:	60
Gradsbetegnelse:	Fagskolegrad / Professional degree
Omfang:	Studietid er beregnet til 1800 studietimer. Tilsvarende 1 år på heltid eller 2 år på deltid.
Studiemetode:	Nettstudium med avsluttende eksamen. Tilbys som deltidsstudium over 24 måneder.
Start- og sluttdato:	Fast oppstart og styrt progresjon.
Faglig ansvarlig:	Kaia Brækken

Revideringer av studieplanen:

Dato:	Type endring:
21.01.20	Tilføyd informasjon om skikkethetsvurdering, i.h.t. fagskoleloven § 26
26.01.20	Oppdatert og riktig informasjon om webinarverktøyet Zoom og Teach Me Now

Innhold

Innhold	4
BAKGRUNN	5
OPPTAKSKRAV	6
OMFANG OG FORVENTET ARBEIDSMENGDE	7
OPPBYGNING/ORGANISERING AV UTDANNINGEN	8
LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSE FOR UTDANNINGEN SOM HELHET	9
EMNE 1	11
Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag	11
Læringsutbytte	12
EMNE 2	14
En barnehage for alle – inkluderende pedagogikk	14
Læringsutbytte	15
EMNE 3	17
Barn med særskilte behov – et mangfold av personligheter	17
Læringsutbytte	18
EMNE 4	20
Samarbeid med foreldre og andre aktører til beste for barnet	20
Læringsutbytte	21
EMNE 5	23
Praksis med prosjektarbeid og fordypningsoppgave	23
Læringsutbytte	24
DEN INDRE SAMMENHENGEN I UTDANNINGEN	28
ARBEIDSKRAV OG VURDERINGSORDNINGER	29
LITTERATURLISTE/LÆREMIDLER	32

BAKGRUNN

Høsten 2017 trådte ny rammeplan for barnehagen i kraft. Rammeplanen bygger videre på den norske barnehagetradisjonen der omsorg, lek, læring og danning ses i sammenheng. Leken har og skal fortsatt ha en fremtredende og sentral plass, samtidig som rammeplanen tar hensyn til at barnehagehverdagen har endret seg. Mangfoldet i våre barnehager, blant annet med flere barn med særskilte behov, innebærer et stort ansvar og behov for kompetanseutvikling blant barnehagens faglig tilsatte. Kvaliteten på de ulike barnehage tilbudene varierer imidlertid stort, og det bør drives målrettet kompetansebygging i barnehagesektoren for å lykkes med å utvikle kvaliteten og med å realisere kravene i rammeplanen.

Barn med særskilte behov er en sammensatt gruppe. Ifølge Palma Sjøvik (2014) er det hovedsakelig to faktorer som er blitt lagt til grunn i vurderingen av om barn har særskilte behov. For det første så gjelder det forhold som er knyttet til barnet selv, og for det andre gjelder det forhold i barnets oppvekstmiljø. Forhold som er knyttet til barnets selv, kan være ulike funksjonshemninger, kronisk sykdom eller sorg- og krisereaksjoner. Barn kan ha bevegelseshemming, synshemming, hørselshemming og/eller utviklingshemning. De kan ha språk- og kommunikasjonsvansker og/eller sosiale og emosjonelle vansker. Dessuten kan barn ha særskilte behov for hjelp over kortere eller lengre tid på grunn av sykdom, som for eksempel astma, allergi og diabetes. Det kan også gjelde barn som blir rammet av alvorlig sykdom eller dødsfall i familien, samt innvandrerbarn og andre barn som tilhører minoritetsgrupper i befolkningen. Barn som trenger ekstra hjelp fordi de blir utsatt for mangelfull omsorg i heimen, synes å være en voksende gruppe.

Regjeringen ønsker at flere tar yrkesrettet utdanning av god kvalitet, som er relevant og tilpasset arbeidslivets behov (Meld. St. 9 (2016–2017) Fagfolk for fremtiden — Fagskoleutdanning). Fagskolen er sammen med det øvrige utdanningssystemet en viktig forutsetning for produktivitetutvikling i økonomien ved at den gir arbeidslivet kandidater med gode kunnskaper og etterspurt kompetanse. Ifølge strategien som ble lagt fram av kunnskapsdepartementet i september 2017 [Kompetanse for fremtidens barnehage. Revidert strategi for kompetanse og rekruttering 2018–2022](#), har regjeringen fra 2013 til 2017 mer enn doblet innsatsen til kvalitetstiltak i forhold til framtidens barnehage. Det er satt i gang en rekke nye kompetansetiltak, blant annet fagskoleutdanninger for barnehageansatte.

Fagskolen oppvekstfag med fordypning *barn med særskilte behov* er et alternativ til høyere utdanning og representerer et alternativt utdanningsløp for mange. Det studenten lærer i dette studiet er direkte anvendbart i arbeid i barnehage eller på andre arenaer som jobber med barn med særskilte behov.

Utdanning er utviklet i samarbeid med Cecilie Ottersland Myhre, Universitetslektor ved barnehagelærerutdanningen (BLU) OsloMet – Storbyuniversitetet. MedLearn har inngått samarbeidsavtale om utdanningens yrkesfaglige forankring med Steinerbarnehageforbundet ved daglig leder Grete Gulbrandsen, Merete Bygstad, virksomhetsleder i Mellomåsen barnehage, Inger Elisabeth Merli, virksomhetsleder i Kolbotn barnehage og Kjetil Ørbeck CEO i Læringsverkstedet AS.

OPPTAKSKRAV

Opptak til utdanningen bygger på fullført og bestått videregående opplæring innen barne- og ungdomsarbeiderfaget.

- Søker må være minimum 19 år gammel.

Det anbefales at søker har minimum ett års yrkeserfaring, men dette er ikke et krav.

Søkere som ikke tilfredsstillter kravene over kan bli realkompetansevurdert.

Realkompetansevurdering

En realkompetansevurdering bygger på dokumentert arbeidserfaring, utdanning, kurs, organisasjonserfaring og annen informasjon som søker mener er relevant.

Med relevant praksis menes arbeidsoppgaver innen oppvekstsektoren, både offentlig og privat, fra arbeid i barnehage og/eller arbeid med barn (0-6 år) hvor søkeren har vært i direkte kontakt med barn som assistent eller fagarbeider.

Kandidater som søker opptak på bakgrunn av realkompetanse må dokumentere at de har en alder på minimum 23 år.

Søkere må kunne dokumentere minimum fem års relevant praksis fra arbeid med barn i alderen 0-6 år i 100 % stilling (deltid regnes om til heltid).

Søkeren skal ha et læringsutbytte gjennom realkompetansen som er likeverdig med læringsutbyttet i det formelle opptakskravet. Søker må ved oppstart ha tilegnet seg kompetanse tilsvarende kompetansemålene fra læreplan i barne- og ungdomsarbeiderfaget Vg3 / opplæring i bedrift. Kompetansemålene er knyttet til hovedområdene *Helsefremmende arbeid, Kommunikasjon og samhandling* og *Yrkesutøvelse*. Kompetansemålene finner du her: <https://www.udir.no/kl06/BUA3-01/Hele/Kompetansemaal/etter-vg3>

Søkere som tas opp på bakgrunn av realkompetanse vil etter gjennomført og bestått avsluttende eksamen ikke kunne kvalifisere til fagbrev som barne- og ungdomsarbeider.

Felleskriterier for opptak

Som en del av studiet er det 10 uker praksis og denne skal gjennomføres på egen arbeidsplass. Følgende kriterier må oppfylles av alle søkere:

- Studenten må ha et ansettelsesforhold i barnehage under hele studiet.
- Studenten må levere et anbefalingsbrev fra arbeidsgiver hvor det også fremgår at arbeidsplassen legger til rette for at studenten kan avholde praksis på egen arbeidsplass.
- På grunn av praksis krever dette studiet at det fremlegges gyldig politiattest. Denne må ikke være eldre enn 3 måneder jf. § 27 i Lov om høyere yrkesfaglig utdanning.

OMFANG OG FORVENTET ARBEIDSMENNGDE

Fagskole innen oppvekstfag med tittelen *Barn med særskilte behov* tilbys som et deltidsstudium over 2 år. Studietid er beregnet til 1800 studietimer. Med utgangspunkt i en semesterlengde på 19 uker bør du beregne ca. 20 studietimer per uke. Pensum omfatter ca. 2500 sider. Fullført og bestått utdanning gir 60 studiepoeng. Vi har en prosentfordeling mellom Undervisning-Veiledning-Selvstudium på ca. 10 - 5 – 85.

Fordeling av timer og forventet arbeidsmengde mellom undervisning – veiledning og selvstudium:

Emnenavn	Omfang	Undervisning	Veiledning	Selvstudium	SUM timer
Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag	10 SP	30	15	255	300
En barnehage for alle – inkluderende pedagogikk	10 SP	30	15	255	300
Barn med særskilte behov – et mangfold av personligheter	10 SP	30	15	255	300
Samarbeid med foreldre og andre aktører til beste for barnet	10 SP	30	15	255	300
Praksisstudier med prosjektarbeid og fordypningsoppgave	20 SP	60	30	510	600
Sum	60 SP	180	90	1530	1800

Undervisning i nettskolen er en kombinasjon av en eller flere undervisningsformer, for eksempel webinarer, gjennomgang av nettressurser og innspilte videoer som er utviklet i forbindelse med studiet.

Veiledning innebærer diskusjon med faglærer enten via videochat (skypesamtaler) og/eller skriftlig tilbakemelding på innleverte oppgaver. Behovet for veiledning varierer fra student til student, men vi har erfaring med at dette dreier seg i snitt om ca. 38-45 timer, som utgjør 5 % av studietimene.

Selvstudium innebærer å lese studielitteratur, arbeide med oppgaver og andre læringsfremmende aktiviteter. Dette utgjør da 85 % av normert studietid.

OPPBYGNING/ORGANISERING AV UTDANNINGEN

Undervisningen er nettbasert, med fast oppstart inntil to ganger i året og styrt progresjon. Undervisningsmateriellet til fagskolen ligger tilgjengelig for studentene i nettskolen.

Utdanningen består av fem emner som igjen er delt inn i moduler. Til hvert emne er det formulert læringsutbyttebeskrivelser. Emnenes faglige innhold er utviklet i tråd med gjeldende styringsdokumenter for barnehagen og aktuell faglitteratur knyttet til de ulike temaområdene. Det totale innholdet og læringsutbyttebeskrivelsene bygger på planverket til Nasjonalt utvalg for fagskoleutdanninger i helse- og oppvekstfag (NUFHO), men det er gjort justeringer knyttet til emnetitlene og oppbygningen.

Emnene må gjennomføres i den rekkefølgen de er spesifisert og obligatoriske arbeider (arbeidskrav) for foregående emne må være levert og bestått før eksamen kan avlegges og neste emne kan påbegynnes. Dette sikrer en faglig progresjon hos studentene.

Ti ukers praksis er obligatorisk i det siste og femte emnet i utdanningen. Denne perioden skal gi studentene mulighet til å jobbe systematisk med det teoretiske grunnlaget som er lagt i de første emnene, samt gjøre seg erfaringer i praksis som fordypningsoppgaven skal bygges på.

Utdanningen er organisert som et selvstudium, men faglærere og studieledere bidrar med jevnlig tilbakemelding og oppfølging.

Ulike øvingsoppgaver, refleksjonsoppgaver og selvtester brukes som forberedelse til arbeidskrav og eksamen.

Det stilles krav om skikkethetsvurdering gjennom hele utdanningen jf. § 26 i Lov om høyere yrkesfaglig utdanning. Skikkethetsvurdering skal inngå i en helhetsvurdering av studentens forutsetninger for å kunne fungere i yrket.

LÆRINGSUTBYTTEBESKRIVELSE FOR UTDANNINGEN SOM HELHET

Studieplan oppvekstfag for barnehagefaglig tilsatte bygger på retningslinjer for fagskoleutdanning, Lov om barnehager (2005) og Forskrift om rammeplan for barnehagelærerutdanning (2017).

Studiets målsetting er å utdanne faglig oppdaterte og reflekterte yrkesutøvere som tar initiativ til å planlegge, gjennomføre og evaluere pedagogisk arbeid i barnehagen. Videre vektlegger studiet at kandidaten utvikler en etisk grunnholdning som ivaretar og utvikler anerkjennende, lekne og omsorgsfulle samspill med enkeltbarn og barn i gruppe. Det forventes også at kandidaten i løpet av studiet utvikler sin relasjonskompetanse i samarbeid med foresatte og eksterne instanser til beste for barnet. Studiet har spesielt fokus på barn med særskilte behov og deres rettigheter.

Etter fullført studie skal kandidaten ha følgende læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse:

Kunnskap	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none">• har kunnskap om barnehageprofesjonen og barnehagens utvikling• har kunnskap om barn med særskilte behov, der behovene enten kan knyttes til barnet selv og/eller gjelder forhold i barnets oppvekstmiljø• har innsikt i relevante lover, rettigheter og planverk for barnehagen, herunder særlig vektlegging av rettighetene til barn med særskilte behov• har kunnskap om allmennpedagogiske prinsipper for en inkluderende barnehage der mangfold ses som ressurs, og kjennskap til spesialpedagogiske begreper, prosesser og verktøy som anvendes i arbeid med barn med særskilte behov• har kunnskap om observasjon og ulike observasjonsmetoder, kartlegging og personvern.• har kunnskap om didaktiske kategorier og modeller for planlegging, iverksetting og vurdering av barnehagefaglige praksiser• har kjennskap til barnehagens eksterne samarbeidspartnere for koordinert virksomhet og helhetstenkning rundt barn med særskilte behov• kan oppdatere sin kunnskap om barn med særskilte behov eller rettigheter• forstår barnehagens betydning som forebyggende, støttende og avlastende arena for barn med særskilte behov og deres familier
-----------------	--

Ferdigheter	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende allmennpedagogiske prinsipper i barnehagefaglig arbeid med en mangfoldig barnegruppe der ulike behov og forutsetninger er representert • kan planlegge, gjennomføre og vurdere leke- og læringsaktiviteter for barn med særskilte behov, individuelt og i gruppe • kan anvende observasjon som refleksjonsverktøy i arbeid med en mangfoldig barnegruppe • kan bistå i å identifisere faglige problemstillinger og behov for tiltak i forhold til barn med særskilte behov, samt bistå i vurdering og iverksetting av eventuelle tiltak/aktiviteter • kan finne, vurdere og anvende informasjon og aktuelt fagstoff knyttet til barnehagefelt og barn med særskilte behov for kvalitetssikring av egen yrkesutøvelse • kan bygge anerkjennende og omsorgsfulle relasjoner til enkeltbarn og foresatte i krevende livssituasjoner, samarbeide med kolleger til beste for barn og barnegruppe, og bistå barnehagen i koordinerende samarbeid med eksterne instanser
Generell kompetanse	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for barnehagepedagogiske prinsipper som vektlegger inkludering, likeverd, respekt, anerkjennelse og medvirkning • har utviklet en etisk grunnholdning med forståelse for barns rettigheter, væremåter og behov, der anerkjennende og omsorgsfull kommunikasjon preger yrkesrollen • kan utføre det barnehagefaglige arbeidet i tråd med retningslinjer forankret i barnehagens styringsdokumenter og oppdatert faglitteratur om barn og barndom • kan bygge relasjoner med barn, foreldre og eksterne samarbeidspartnere til beste for barnet • kan utvikle egen kompetanse på feltet gjennom aktivt engasjement og deltakelse i barnehagens hverdagsliv

EMNE 1

Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag

Innledning

Det vil innledningsvis i emnet bli vektlagt øvelser i skriving og formulering av fagtekster. Digital kompetanse og dømmekraft skal utvikles gjennom utprøvinger og kildekritiske vurderinger.

Emnet vektlegger historiske og politiske innganger til barnehagens utvikling i det norske velferdssamfunnet. Emnet fokuserer også på barnehagen som pedagogisk virksomhet, profesjonsutøvelse og yrkesetikk. Observasjon og dokumentasjon for reflekterende praksiser og didaktikk er innholdsområder som blir vektlagt i emnet.

Emnet er forankret i *rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)* som understreker at barnehagen er en lærende organisasjon der hele personalet skal reflektere rundt faglige og etiske problemstillinger, oppdatere seg og være tydelige rollemodeller for barn, medarbeidere og foreldre.

Antall studiepoeng	10
Arbeidskrav; må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen	Kandidaten skal skrive to tekster med utgangspunkt i emnets innhold a 400 ord (+/- 10%), litteraturliste kommer i tillegg. Tema for 1. tekst: Barnehagen som pedagogisk virksomhet. Tema for 2. tekst: Observasjon og didaktiske prosesser i barnehagen.
Eksamen	Individuell skriftlig hjemmeeksamen, varighet 3 døgn. Oppgaven omhandler barnehagen som en lærende organisasjon. Samlet tekst skal være på 1200 ord (+/-10 %). Forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste regnes ikke med i antall ord. Alle hjelpemidler tillatt.
Faglig innhold	<ul style="list-style-type: none"> • Studieteknikk og råd om oppgaveskriving • Barnehagens framvekst og historie • Barnehagen som pedagogisk virksomhet • Profesjonell yrkesutøvelse og yrkesetikk • Politiske styringsdokumenter for barnehagen • Didaktisk teori og praksis • Observasjon og observasjonsmetoder • Pedagogisk dokumentasjon

Læringsutbytte

Etter fullført emne har kandidaten følgende læringsutbytte:

<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Kunnskap</p>	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om studieteknikk og faglig skriving • har kunnskap om barnehagens framvekst og historie • har innsikt i lover og forskrifter som regulerer barnehagens virksomhet • har kunnskap om profesjonsutøvelse i barnehagen som pedagogisk virksomhet • har kunnskap om syn på barn og barns rettigheter • har kunnskap om didaktikk og sentrale didaktiske begreper og modeller som grunnlag for didaktisk tenkning og praksis i barnehagen • har kunnskap om observasjon og ulike observasjonsmetoder • har kunnskap om ulike former for dokumentasjon og pedagogisk dokumentasjon som inspirasjon til bevegelige praksiser i barnehagen
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Ferdigheter</p>	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende relevante læringsstrategier i sin faglige selvutvikling, samt skrive faglige tekster • kan anvende observasjon og ulike former for dokumentasjon for reflekterte pedagogiske praksiser i barnehagen • kan arbeide didaktisk relevant i forhold til barnegruppen, samt delta i planlegging, gjennomføring og evaluering av det pedagogiske arbeidet med barna • kan anvende sin kunnskap om barnehagens verdigrunnlag, formål og innhold i det pedagogiske arbeidet med barna • kan diskutere egne holdninger samt etiske og faglige problemstillinger forbundet med profesjonsutøvelse i barnehagen
<p style="writing-mode: vertical-rl; transform: rotate(180deg);">Generell kompetanse</p>	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan tilegne seg ny kunnskap gjennom digitale læringsplattformer og faglitteratur • kan anvende sin barnehagefaglige kompetanse som profesjonsutøver i feltet • har utviklet en etisk grunnholdning, profesjonelt skjønn og faglig dømmekraft i praktisk pedagogisk arbeid i barnehagen • kan vurdere valg og bruk av observasjoner, kartlegginger eller andre former for dokumentasjoner av enkeltbarn og barn i gruppe i sitt pedagogiske arbeid • kan videreutvikle sin faglige kompetanse som profesjonsutøver i barnehage • forstår barnehagens betydning som pedagogisk institusjon i møte med barn og deres familier

Pensum

Bae, B. (2007). *Å se barn som subjekt – noen konsekvenser for pedagogisk arbeid i barnehagen*. URL: <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager/artikler/a-se-barn-som-subjekt---noen-konsekvenser/id440489/> (ca. 17 sider)

Christoffersen, S. A. (red.) (2011). *Profesjonsetikk. Om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker*. Oslo: Universitetsforlaget. (innledning + kap. 1, 2, 3) (76 sider)

Gunnestad, A. (2014). *Didaktikk for barnehagelærere. En innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5) (135 sider)

Hennum, B. A. og Østrem, S. (2016). *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (114 sider)

Kolle, T., Larsen, A. S. og Ulla, B. (2017). *Pedagogisk dokumentasjon – inspirasjon til bevegelige praksiser*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5) (67sider)

Korsvold, T. (2005). *For alle barn. Barnehagens framvekst i velferdsstaten*. Oslo: Abstrakt Forlag. (kap. 3, 4, 5) (87 sider)

Løkken, G. og Søbstad, F. (2017). *Observasjon og intervju i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 3, 5, 6, 7) (77sider)

Totalt antall sider: 573 sider

Forutsettes kjent:

Kunnskapsdepartementet (2005). *Lov om barnehager*. Lovdata (sist endret 01.08.2017). URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Utdanningsdirektoratet (sist endret 01.08.2017). URL: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Kunnskapsdepartementet (2006). *Temahefte om barns medvirkning*. URL: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/300463-temahefte_om_barns_medvirkning.pdf

Kunnskapsdepartementet (2009). *Temahefte om barn med nedsatt funksjonsevne*. URL: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/barnehager/temahefte/om_barn_med_nedsatt_funksjonsevne_i_barnehagen.pdf

EMNE 2

En barnehage for alle – inkluderende pedagogikk

Innledning

Barn er forskjellige, men deres menneskeverd skal verken graderes, rangeres, krenkes eller bli gjort til gjenstand for ulik behandling. Fordi barn er forskjellige, har de rett på tilrettelegging, støtte og utfordringer som er forskjellige, tilpasset individuelle forutsetninger og behov.

Inkludering og målsettingen om at ulike barn kan delta ut fra egne behov og forutsetninger er viktige prinsipper i barnehagen.

Barn med særskilte behov (eller rettigheter) favner en mangfoldig og kompleks gruppe mennesker. Gjennom historien har barn fra vanskeligstilte oppvekstmiljøer blitt høyt prioritert ved etablering av hjelpetiltak. Like overbevisende er ikke historien når det gjelder tiltak for førskolebarn med funksjonshemming. Det er først i siste halvdel av det 20. århundre at deres særskilte behov for hjelpetiltak er blitt tatt på alvor (Sjøvik, 2014).

Emnet inviterer til et historisk tilbakeblikk på tiltak for barn med særskilte behov, og fokus på rettigheter forankret i lovverket for disse barna og deres familier. Videre vektlegges faglige og etiske perspektiver knyttet til arbeid med barn med særskilte behov i en inkluderende barnehage.

Antall studiepoeng	10
Arbeidskrav; må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen	<p>Kandidaten skal skrive to tekster med utgangspunkt i emnets innhold a 400 ord (+/-10%), litteraturliste kommer i tillegg.</p> <p>Tema for 1. tekst knyttes til: Barnehagen som arena for forebyggende arbeid</p> <p>Tema for 2. tekst knyttes til: Inkluderende pedagogikk og mangfold som ressurs</p>
Eksamen	<p>Individuell skriftlig hjemmeeksamen, varighet 3 døgn. Oppgaven omhandler barnehagen som forebyggende avlastende og støttende arena for familier og barn med særskilte behov.</p> <p>Samlet tekst skal være på 1200 ord (+/-10 %). Forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste regnes ikke med i antall ord. Alle hjelpemidler tillatt.</p>
Faglig innhold	<ul style="list-style-type: none"> • Historisk tilbakeblikk på tiltak for barn med særskilte behov • Barn med særskilte behov og rettigheter • Inkluderende pedagogikk og mangfold som ressurs • Profesjonsetikk og menneskeverd • Barnehagen som arena for forebyggende arbeid • Resiliens, risiko og sunn utvikling • Lek og medvirkning for barn med særskilte behov

Læringsutbytte

Etter fullført emne har kandidaten følgende læringsutbytte:

Kunnskap	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har innsikt i barnehageloven og dens paragrafer knyttet til barn med særskilte behov og rettigheter • har kunnskap om begreper, perspektiver og tilnærminger til arbeid med barn med særskilte behov – også sett i historisk perspektiv • har kunnskap om pedagogiske prinsipper som universell utforming, inkludering og allmennpedagogisk arbeid i møte med en mangfoldig barnegruppe • har kunnskap om risikofaktorer og beskyttelsesfaktorer, resiliens og mestring knyttet til barn og familier i vanskelige livssituasjoner • har kunnskap om alle barns rett til medvirkning og lekens verdi for å fremme livsglede og mestring • har forståelse for barnehagen som forebyggende, avlastende og støttende arena for familier og barn med særskilte behov
Ferdigheter	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende sin kunnskap om barn med særskilte behov og barn i vanskelige livssituasjoner • kan reflektere rundt egne holdninger og verdier i forhold til barn med særskilte behov • kan anvende sin kunnskap om inkluderende pedagogikk, lek og medvirkning i arbeid med en mangfoldig barnegruppe • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for yrkesfaglige problemstillinger tilknyttet barn med særskilte behov og rettigheter • kan kartlegge og identifisere behov for oppfølging av enkeltbarn, og bistå i iverksetting av tiltak for barn med særskilte behov
Generell kompetanse	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for det mangfoldet «barn med særskilte behov» representerer • har utviklet et menneske- og verdisynd som ivaretar barn med særskilte behov og familier i krevende livssituasjoner på en omsorgsfull, anerkjennende og respektfull måte • kan utføre allmennpedagogisk arbeid som inkluderer barn med særskilte behov i barnegruppen og barnehagens hverdagsliv • kan oppdatere og videreutvikle sin faglige kompetanse om barn med særskilte behov eller rettigheter

Pensum

Aslanian, T. K. (2016). *Kjærlighet som profesjonsutøvelse i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 7) (82 sider)

Borge, A. I. H. (2010). *Resiliens, risiko og sunn utvikling*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (kap. 1, 2, 3) (57 sider)

Hvidsten, B. I. B. (red.) (2014). *Spesialpedagogikk i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9) (98 sider)

Pedersen, K. (2015). *Ut fra egne forutsetninger. Inkluderende pedagogikk i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13) (123 sider)

Sjøvik, P. (red.) (2014). *En barnehage for alle. Spesialpedagogikk i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 2, 3, 10, 13, 14, 15) (150 sider)

Totalt antall sider: 510

EMNE 3

Barn med særskilte behov – et mangfold av personligheter

Innledning

Emnet omhandler barn med særskilte behov. Barnets særskilte behov kan knyttes til barnet selv og/eller til forhold i barnets oppvekstmiljø (Sjøvik, 2014). I tillegg til å rette fokus mot enkeltbarns utfordringer i form av blant annet fysiske funksjonsnedsettelse, utviklingshemning, sensoriske og perseptuelle vansker, språk- og talevansker eller samspillsvansker, vektlegges her barns vanskelige livssituasjoner hvor sorg, omsorgssvikt eller mobbing kan prege hverdagslivet.

Emnet omhandler også anvendelse av ulike kartleggingsverktøy og personvern.

Antall studiepoeng	10
Arbeidskrav; må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen	<p>Kandidaten skal drøfte to gitte caseproblemstillinger med tematikk knyttet til emnets innhold. Drøfting av case skal være 400 ord (+/- 10 %), beskrivelse av case og litteraturliste kommer i tillegg.</p> <p>Case og tema for 1. tekst knyttes til: Barn i sorg og barn i krise Case og tema for 2. tekst knyttes til: Funksjonsnedsettelse, språk- og samspillsvansker hos barn i barnehagealder</p>
Eksamen	<p>Individuell skriftlig hjemmeeksamen utformet som caseoppgave, varighet 3 døgn. Oppgaven omhandler barn som opplever omsorgssvikt.</p> <p>Samlet tekst skal være på 1200 ord (+/-10 %). Forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste regnes ikke med i antall ord. Alle hjelpemidler tillatt.</p>
Faglig innhold	<ul style="list-style-type: none"> • Funksjonsnedsettelse hos barn i barnehagealder • Språk- og samspillsvansker hos barn i barnehagealder • Barn i sorg, sårbarhet og psykisk helse • Barn som opplever omsorgssvikt • Mobbing og gjentatte krenkelser • Konsentrasjons- og oppmerksomhetsvansker • Begavede barnehagebarns læring • Observasjon, kartlegging og personvern • Kritiske perspektiver på kartleggingsverktøy

Læringsutbytte

Etter fullført emne har kandidaten følgende læringsutbytte:

Kunnskap	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om fysiske funksjonsnedsettelse, utviklingshemning, sensoriske og perseptuelle vansker, multifunksjonshemning og barns psykiske helse • har kunnskap om språk- og talevansker hos barn, autisme, ADHD og Tourettes syndrom • har kunnskap om samspillsvansker og barns sosiale eller emosjonelle utfordringer • har kunnskap om barn i sorg og krise, omsorgssvikt og mobbing • har kjennskap til enkeltbarns rett til spesialpedagogisk hjelp etter sakkyndig vurdering • har kjennskap til kartleggingsverktøy som blant annet TRAS, ALLE MED og MIO, samt kritiske perspektiver på verktøyene
Ferdigheter	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende sin faglige kunnskap om barn med særskilte behov i det praktiske arbeidet i barnehagen • kan bidra til å kartlegge situasjoner der barns særskilte behov kommer til uttrykk, og identifisere faglige problemstillinger og behov for iverksetting av tiltak • kan benytte kritisk sans knyttet til vurdering og valg av kartleggingsverktøy • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for yrkesfaglige problemstillinger knyttet til barn med særskilte behov
Generell kompetanse	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har utviklet en etisk grunnholdning som i varetar barns beste i barnehagefaglig arbeid med en mangfoldig barnegruppe • har forståelse for yrkesetiske prinsipper om personvern ved observasjon eller kartlegging av enkeltbarn i barnehagen • kan bygge omsorgsfulle relasjoner til barn i sorg og krise • kan videreutvikle og oppdatere sin faglige kompetanse for arbeid med barn med særskilte behov eller rettigheter

Pensum

Dyregrov, A. (2006). *Sorg hos barn. En håndbok for voksne*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8) (122 sider)

Idsøe, E. C. og Roland, P. (2017). *Mobbeatferd i barnehagen. Temaforståelse, forebygging, tiltak*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4, 5) (84 sider)

Lie, B. (2017). *Begavede barnehagebarns læring – i teori og praksis*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3,) (83 sider)

Pettersvold, M. og Østrem, S. (2012). *Mestrer, mestrer ikke. Jakten på det normale barnet*. Res Publica. (s. 13-24, 51-99) (59 sider)

Sjøvik, P. (red.) (2014). *En barnehage for alle. Spesialpedagogikk i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 6, 7, 8, 9,) (105 sider)

Totalt antall sider: 453

EMNE 4

Samarbeid med foreldre og andre aktører til beste for barnet

Innledning

Emnet omhandler tverrfaglig og tverretatlig samarbeid knyttet til, koordinering av tjenester og helhetstenkning i arbeid med barn med særskilte behov. Videre vektlegges barnehagepersonalets evne til å danne anerkjennende og omsorgsfulle relasjoner i samspill med barn og deres familier. Dilemmaer knyttet til arbeid med barn med særskilte behov og barn som vekker bekymring vil også bli behandlet i emnet.

Fra 1. august 2016 ble retten til spesialpedagogisk hjelp og retten til tegnspråkopplæring for barn under opplæringspliktig alder flyttet fra opplæringsloven til barnehageloven. Ifølge § 19 skal barn under opplæringspliktig alder har rett til spesialpedagogisk hjelp dersom de har særlige behov for det, dette gjelder uavhengig av om de går i barnehage. Det er kommunens ansvar å oppfylle denne retten. Barnehagelovens § 2 sier videre at barnehagen skal ta hensyn til barnas alder, funksjonsnivå, kjønn, sosiale, etniske og kulturelle bakgrunn (...), og ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller. I arbeid med barn med særskilte behov eller *rettigheter* skal barnehageloven legges til grunn for den praksis som utføres i barnehagen.

Antall studiepoeng	10
Arbeidskrav; må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen	<p>Kandidaten skal drøfte to caseproblemstillinger med tematikk knyttet til emnets innhold. Drøfting skal være på 400 ord (+/- 10 %), beskrivelse av case og litteraturliste kommer i tillegg.</p> <p>Case og tema for 1. tekst knyttes til: Tverrfaglig og tverretatlig samarbeid</p> <p>Case og tema for 2. tekst knyttes til: Arbeid med barn som vekker bekymring</p>
Eksamen	<p>Individuell skriftlig hjemmeeksamen utformet som caseoppgave, varighet 3 døgn. Oppgaven omhandler relasjonskompetanse og foreldresamarbeid.</p> <p>Samlet tekst skal være på 1200 ord (+/-10 %). Forside, innholdsfortegnelse og litteraturliste regnes ikke med i antall ord. Alle hjelpemidler tillatt.</p>
Faglig innhold	<ul style="list-style-type: none"> • Relasjonskompetanse • Foreldresamarbeid • Tverrfaglig og tverretatlig samarbeid • Barn som vekker bekymring • Dilemmaer • Koordinerte tjenester og helhetstenkning • Individuelle planer og tidlig innsats • Taushetsplikt og opplysningsplikt

Læringsutbytte

Etter fullført emne har kandidaten følgende læringsutbytte:

Kunnskap	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om relasjonskompetanse og foreldresamarbeid • har kunnskap om tverrfaglig og tverretatlig samarbeid • har kunnskap om fagbegreper, prosesser og verktøy som brukes i arbeid med barn med særskilte behov • har innsikt i relevant regelverk, standarder, avtaler og krav til kvalitet i arbeid med barn med særskilte behov eller rettigheter • forstår barnehagens betydning for barn med særskilte behov og deres familier i et samfunns- og verdiskapingsperspektiv
Ferdigheter	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan anvende sin relasjonskompetanse i anerkjennende og respektfulle samspill med barn med særskilte behov og deres familier • kan anvende sin faglige kunnskap om tverrfaglig og tverretatlig samarbeid for å bistå i samarbeidsprosesser med eksterne instanser til beste for barnet • kan finne informasjon og fagstoff som er relevant for yrkesfaglige problemstillinger knyttet til barn med særskilte behov, relasjonskompetanse og koordinert samarbeid mellom barnehage, foresatte og eksterne instanser • kan kartlegge dilemmaer knyttet til arbeid med barn med særskilte behov og bistå i iverksetting av tiltak
Generell kompetanse	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har forståelse for yrkesetiske prinsipper som ivaretar barn og deres familiers autonomi og selvrespekt når behovet for særskilt tilrettelegging og oppfølging av enkeltbarn kreves • har utviklet en etisk grunnholdning som vektlegger anerkjennende og respektfull kommunikasjon med barn, foresatte og eksterne instanser • kan utføre arbeidet med barn med særskilte behov og samarbeid med barnets familie på en tillitvekkende, omsorgsfull og troverdig måte • kan bistå i å bygge relasjoner med foresatte og eksterne instanser til beste for barnet som del av koordinerende helhetstenkning rundt barn med særskilte behov

Pensum

Drugli, M. B. (2008). *Barn som vekker bekymring*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. (s. 14-169) (155 sider)

Eriksen, E. og Germeten, S. (2012). *Barnevern i barnehage og skole*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4, 5) (145 sider)

Kinge, E. (2009). *Hvor er hjelpen når den trengs? Om relasjonskompetanse. Om Foreldresamarbeid*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4) (72 sider)

Kinge, E. (2012). *Tverretattlig samarbeid omkring barn. En kilde til styrke og håp?* Oslo: Gyldendal Akademisk. (kap. 2, 7) (28 sider)

Pedersen, K. (2015). *Ut fra egne forutsetninger. Inkluderende pedagogikk i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 14, 15) (13 sider)

Sjøvik, P. (red.) (2014). *En barnehage for alle. Spesialpedagogikk i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 4, 5) (44 sider)

Totalt antall sider: 457

EMNE 5

Praksis med prosjektarbeid og fordypningsoppgave

Innledning

Emne 5 skiller seg fra de andre emnene. I dette emnet skal studenten gjennomføre en 10 uker lang praksisperiode med et faglig prosjektarbeid som skal resultere i en fordypningsoppgave. Studenten skal i begynnelsen av praksisperioden utforme 8 personlige læringsmål som skal knyttes opp mot læringsutbyttebeskrivelsene.

Antall studiepoeng	20
Arbeidskrav; må være godkjent for å kunne gå opp til eksamen	<p>Arbeidskrav 1:</p> <p>Faglig drøfting av <i>en</i> observasjon knyttet til barnehagens fysiske miljø, leker og materiell for barn med særskilte behov.</p> <p>Faglig drøfting av <i>en</i> observasjon knyttet til allmennpedagogisk og inkluderende arbeid med en mangfoldig barnegruppe.</p> <p>Her skal kandidaten gjøre bruk av ulike observasjonsmetoder presentert i emne 1, som for eksempel løpende protokoll, praksisfortelling, episodebeskrivelse, aktivitetsskjema eller annet.</p> <p>Arbeidskravet utgjør en innsendingsoppgave på 600 ord (+/-10 %). Gjengivelse av observasjoner og litteraturliste regnes ikke med i antall ord, kun den faglige drøftingen av observasjonene.</p> <p>Arbeidskrav 2:</p> <p>Prosjektskisse og framdriftsplan for et mindre prosjektarbeid i barnehagen. Prosjektet skal omhandle de yngste barnas lekende samspill i barnegruppen.</p> <p>Prosjektskisse og framdriftsplan skal inneholde didaktiske begrunnelser for fokusområde, målsettinger, innhold, arbeidsmåter og vurderingsformer. 400 ord (+/-10 %).</p>
Eksamen	<p>Fordypningsoppgaven utgjør fagskolens avsluttende eksamen. Oppgaven skal knyttes til prosjektarbeidet og ha et omfang på 1800 ord (+/- 10 %).</p> <p>Forside, innholdsfortegnelse, litteraturliste og vedlegg regnes ikke med i antall ord. Alle hjelpemidler tillatt.</p>

Læringsutbytte

Etter fullført emne har studenten følgende læringsutbytte:

Kunnskap	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har kunnskap om barn med særskilte behov i barnehagen • har kunnskap om profesjonsutøvelse, yrkesetikk og barnehagen som pedagogisk virksomhet • har innsikt i relevante lover og styringsdokumenter tilknyttet barnehagen, med særlig vekt på barn med særskilte behov eller rettigheter • har kunnskap om observasjon, ulike observasjonsmetoder og arbeid med pedagogisk dokumentasjon i personal- og barnegruppen • har kunnskap om iverksetting av didaktiske prosesser og prosjektarbeid • har relevant fagkunnskap knyttet til hovedtemaet i fordypningsoppgaven, samt kunnskap om faglig skriving og litteratursøk
Ferdigheter	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • kan samspille med barn, personale og foreldre på en respektfull, anerkjennende og omsorgsfull måte • kan kartlegge situasjoner og identifisere faglige problemstillinger knyttet til barn med særskilte behov og rettigheter • kan anvende observasjoner og ulike dokumentasjoner i reflekterende praksiser • kan iverksette og lede demokratiske didaktiske prosesser i form av et mindre prosjektarbeid i barnehagen • kan delta i diskusjoner knyttet til barnehagefaglige problemstillinger og barn med særskilte behov • kan oppdatere sin kunnskap av faglig relevans for hovedprosjektet og utføre faglig skriving
Generell kompetanse	<p>Kandidaten:</p> <ul style="list-style-type: none"> • har utviklet evne til refleksjon rundt barnehagefaglige problemstillinger tilknyttet barn med særskilte behov i en inkluderende barnehage • har utviklet en etisk grunnholdning som gjenspeiler verdigrunnlaget i <i>lov om barnehager</i> (2005) og <i>rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver</i> (2017) • kan bygge omsorgsfulle relasjoner med barn og foreldre i vanskelige livssituasjoner • kan bidra i samarbeid med fagfeller og eksterne instanser til beste for barnet • har forståelse for yrkesetiske prinsipper i forhold til dokumentasjon, personvern og anonymisering i oppgaveskriving • forstår egen faggruppes betydning i et oppvekst- og verdiskapingsperspektiv

Gjennomføring av praksisstudiet

Praksisstudiet er en integrert, viktig og obligatorisk del av fagskoleutdanningen. Det inngår en praksisavtale mellom praksissted og MedLearn. Dokumentet *Retningslinjer for praksisstudier* gir utfyllende informasjon om hvilke forpliktelser student, praksissted og MedLearn har.

Praksisstudiet skal i utgangspunktet gjennomføres som en sammenhengende 10-ukers periode (350 timer) og studenten kan ikke starte i praksisstudiet før eksamen i emne 4 er bestått. Godkjenning for å dele opp praksistiden skal gis av MedLearn ved studieleder før oppstart av praksisperioden. Det innvilges ikke fritak, uansett hvilken type yrkespraksis studenten har fra tidligere.

Dersom studenten ikke kan møte på praksisstedet, må studenten gi beskjed til praksisstedet umiddelbart. Fravær utover 15 % av 350 timer, vil medføre at praksisstudiet ikke godkjennes. Ved dokumentert fravær (legemelding) kan studenten ta igjen fraværet ved å forlenge praksisperioden tilsvarende periode studenten har vært fraværende utover 15 %. Dette avklares i samråd med studieleder, faglærer og praksisveileder.

Det barnehagefaglige arbeidet som utføres på praksisstedet skal være relevant og relatert til det faglige innholdet i tidligere gjennomførte emner:

- Emne 1 Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag
- Emne 2 En barnehage for alle – inkluderende pedagogikk
- Emne 3 Barn med særskilte behov – et mangfold av personligheter
- Emne 4 Samarbeid med foreldre og andre aktører til beste for barnet

I praksisstudiet skal studenten samarbeide og samspille med barn, personale, foreldre og eksterne instanser tilknyttet barnehagen. Sentrale faglige områder under praksisstudiet er: en mangfoldig barnegruppe, lek og inkluderende praksiser, barn med særskilte rettigheter eller behov, omsorgsfulle relasjoner og voksen-barn samspill, samarbeid med foreldre/foresatte og eksterne instanser til beste for barnet, medvirkning og danning i en demokratisk barnehage. Videre vektlegges observasjon og pedagogisk dokumentasjon for reflekterende praksiser og i arbeid med didaktiske prosesser.

Under praksisperioden blir studenten tildelt en praksisveileder som har ansvar for å følge opp studenten ved å tilby samtaler, veiledning og gjennomføre vurdering av studentens arbeid.

Vurderingskriterier

I løpet av praksisperioden er det to vurderinger (halvtids- og sluttvurdering) som begge må bestås for at emne 5 skal vurderes til bestått. Disse vurderingene gjennomføres ved bruk av egne skjema som finnes i *Retningslinjer for praksisstudier*.

Kriteriene som legges til grunn for å vurdere praksisen er om studenten har:

- Tatt initiativ til å delta i relevante og varierte arbeidsoppgaver på praksisstedet
- Vist vilje til faglig engasjement for å styrke sin kompetanse
- Vist faglig dyktighet, ansvarsbevissthet og personlig engasjement
- Etablert og vedlikeholdt relasjoner med barn i barnehagen
- Vist empati og vilje til å ha et helhetlig menneskesyn overfor barna
- Vist evne til målrettet samarbeid med barn, foresatte, kollegaer og lærer
- Vist evne til å kommunisere med barn i ulike situasjoner
- Iverksatt prosesser og/eller tiltak overfor eller i samarbeid med barn og øvrige ansatte
- Vist evne til å arbeide selvstendig innenfor sitt ansvars- og kompetanseområde
- Vist holdninger som bygger på likeverd og som opprettholder eller styrker barnas selvfølelse
- Utført sitt arbeid innenfor gjeldende lover, forskrifter og yrkesetiske retningslinjer

Vurderingene ses i tillegg i sammenheng med de personlige læringsmålene som studenten selv utformer.

Praksisstudiet vurderes til ikke bestått dersom ett eller flere av følgende momenter er til stede:

- studenten har ikke fått godkjent alle vurderingskriteriene for praksisstudiet
- studenten har et udokumentert fravær i praksisstudiet på over 15 % av 350 timer
- studenten viser uaktsomhet eller uansvarlighet som kan utsette barn, foresatte eller kollegaer for fare
- studenten har truende adferd overfor barn, foresatte eller kollegaer
- studenten misbruker rusmidler i arbeidstiden

Dersom praksis blir vurdert til ikke bestått, vil studenten få mulighet til et 2. forsøk.

Prosjektarbeid og fordypningsoppgaven

Studenten skal her velge et tema og formulere en faglig problemstilling som danner grunnlag for et mindre prosjektarbeid som studenten skal lede og gjennomføre i praksisperioden. Prosjektarbeidet danner grunnlag for fordypningsoppgaven. Tema for både prosjektet og fordypningsoppgaven skal være relatert til arbeid med barn med særskilte behov i barnehagen.

Studenten tilbys veiledning fra lærer på prosjektarbeidet og fordypningsoppgaven. Det er også viktig at det gjøres en formell avtale (anbefalingsbrev) mellom studenten og arbeidsgiveren, slik at studenten får tilstrekkelig tid til sitt prosjektarbeid.

Pensum

Birkeland, L. (1998). *Pedagogiske erobringer*. Oslo: Pedagogisk Forum. (kap. 1, 3, 6) (37 sider)

Fennefoss, A. T. og Jansen, K. E. (2008). *Småbarnspedagogikk og praksisfortellinger. Pedagogisk dokumentasjon gjennom tolkning og analyse*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3) (90 sider)

Jensen, R. og Kranmo, A. L. (2010). *Å utforske praksis. Barnehagen*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. (kap. 2, 5) (20 sider)

Kolle, T., Larsen, A. S. og Ulla, B. (2017). *Pedagogisk dokumentasjon – inspirasjon til bevegelige praksiser*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 7, 8) (20 sider)

Pålerud, T. (2013). *Didaktikk for en demokratisk barnehage*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2 og 5) (58 sider)

Seland, M. (2011). *Livet i den fleksible barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 2, 3, 4, 5) (83 sider)

Svenning, B. (2009). *Hva fortelles om meg? Barn rettigheter og muligheter til medvirkning i barnehagers bruk av dokumentasjon*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. (kap. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (112 sider)

Åberg, A. og Taguchi, H. L. (2006). *Lyttende pedagogikk – etikk og demokrati i pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 2, 3, 5, 6, 7) (93 sider)

Totalt antall sider: 513

I tillegg til ovennevnte pensum i emne 5, bygger emnet også på tidligere pensumlitteratur fra emne 1-4. Det forutsettes at studenten benytter pensumlitteratur fra de ulike emnene for å underbygge sitt arbeid i praksis og i fordypningsoppgaven.

DEN INDRE SAMMENHENGEN I UTDANNINGEN

Læringsutbyttebeskrivelsene for utdanningen tar sikte på å utdanne faglig oppdaterte og reflekterte yrkesutøvere som oppnår økte kunnskaper, ferdigheter og generell kompetanse i arbeidet med barn med særskilte behov i barnehagen.

Fellesgrunnlaget i emne 1 i utdanningen *Barn med særskilte behov* vil med sitt innhold og vinkling skape et godt grunnlag for kandidaten i de videre emnene. Innledningen skal bidra til en god forståelse for profesjonsutøvelse og barnehagen som pedagogisk virksomhet, og ses på som en viktig forutsetning for videre arbeid i fordypningen.

De videre emnene bygger på hverandre og anses som en god ramme for at kandidaten skal kunne møte barn med særskilte behov på den måten som de trenger. Ved at de blir presentert historisk tilbakeblikk og nåværende rettigheter, får de nødvendig kunnskap for å tilpasse sin praksis. I tillegg må praksisen bygge på viktige observasjoner knyttet til det brede spekteret av ulike vansker som barn kan inneha, både om det særskilte behovet knyttes til barnet selv og/eller til barnets oppvekstmiljø. Videre er det vektlagt måten dette arbeidet utføres på, samt betydningen av samarbeid med foreldre og andre aktører til det beste for barnet. Studiet er gjennomgående forankret i barnehageloven og rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017), og belyser hvilke rettigheter barn med særskilte behov har.

Følgende generelle faktorer sikrer en indre sammenheng i utdanningen:

- Det er sammenheng mellom hvilken kunnskap kandidaten må tilegne seg for å kunne anvende den til beskrevne ferdigheter og generell kompetanse, slik at praksis blir i tråd med læringsutbyttene.
- Det vises til det samme regelverk tilknyttet bransjen i de emnene det er naturlig å knytte læringsutbyttebeskrivelsene opp mot barnehageloven og rammeplanen.
- Alle emnene er bygget opp med temaer som er viktige for en større forståelse spesielt overfor barn med særskilte behov.
- Det er gjennomgående fokus på forhold som har betydning for barn med særskilte behov (eller rettigheter), slik som inkluderende pedagogikk, observasjon, å se på mangfoldet som en ressurs, samt betydningen av godt samarbeid for best mulig helhetstenkning rundt barnet.
- Ved at kandidatene får et studieløp med den oppbygningen og oppnåelse av læringsutbyttene som emnene beskriver, vil de oppnå det totale læringsutbyttet som blant annet går på å utvikle en etisk grunnholdning som ivaretar og utvikler anerkjennende, lekne og omsorgsfulle samspill med enkeltbarn og barn i gruppe.
- Læringsutbyttebeskrivelsene og innholdet på emnenivå er i tråd med pensumlitteraturen for de spesifikke emnene, hvilket bidrar til en god sammenheng og progresjon i studiet.
- Arbeidskravene og eksamensform med tilhørende tema bidrar til en gjenkjennelsesverdi da arbeidskrav fungerer som en forberedelse og øving til eksamen. Dette er basert på en progresjonstenkning.

ARBEIDSKRAV OG VURDERINGSORDNINGER

Vurdering innebærer at resultatet av utdanningen vurderes i lys av de læringsutbyttene som er formulert i studieplanen. Undervisning i nettskolen, selvstudium og arbeidskravene leder frem til oppnåelse av læringsutbyttene. Hvert emne har et varierende antall arbeidskrav som vurderes til bestått/ ikke bestått. Læreren gir en skriftlig kommentar til den enkelte oppgave. Dersom studenten ikke får bestått en besvarelse, må studenten arbeide videre med oppgavebesvarelsen i tråd med lærerens tilbakemelding. Studenten har også anledning til å ta kontakt med læreren hvis han/hun har problemer eller spørsmål. Læreren gir da hensiktsmessig veiledning slik at studenten kan komme videre.

Vurderingsordningene skal vise og dokumentere:

- studentens læringsutbytte i forhold til de utbyttene som er formulert i studieplanen
- studentens helhetlige kompetanse etter fullført utdanning

Vurdering vil ha ulike formål, blant annet å:

- informere studenten og eventuelt lærer og opplæringssted i arbeidet fram mot et læringsmål, om hvor langt studenten er kommet i utvikling mot et læringsutbytte definert som kunnskap, ferdigheter og generell kompetanse
- veilede, motivere og utvikle studenten
- motivere læreren til kontinuerlig å vurdere sin undervisnings- og veiledningspraksis
- informere samfunnet, arbeidslivet og utdanningsinstitusjoner om hvilken kompetanse studenten har oppnådd

Det skilles mellom to hovedtyper av vurdering:

- **Vurdering underveis** har til hensikt å informere og motivere studenter og lærere i arbeidet med å nå læringsutbyttene. Vurderingen blir ivaretatt gjennom de obligatoriske arbeidskravene som studenten sender til læreren.
- **Avsluttende vurdering** kommer til uttrykk i eksamenskarakter.

Arbeidskrav

Emnenavn	Arbeidskrav	Vurdering
Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag	2 innsendingsoppgaver	Bestått/ ikke bestått
En barnehage for alle – inkluderende pedagogikk	2 innsendingsoppgaver	Bestått/ ikke bestått
Barn med særskilte behov – et mangfold av personligheter	2 innsendingsoppgaver	Bestått/ ikke bestått
Samarbeid med foreldre og andre aktører til beste for barnet	2 innsendingsoppgaver	Bestått/ ikke bestått
Praksisstudier med prosjektarbeid og fordypningsoppgave	3 innsendingsoppgaver	Bestått/ ikke bestått

Arbeidskravene vurderes av faglærer. Kandidaten kan omarbeide et arbeidskrav tre ganger. Arbeidskravene lastes opp og sendes via innsendingsverktøyet i nettskolen.

Eksamen

Hvert av de fem emnene avsluttes med en eksamen.

Emnenavn	Eksamen	Vurdering
Felles grunnlag for fagskoleutdanningene i oppvekstfag	Individuell hjemmeeksamen over 3 døgn	Karakter A til F
En barnehage for alle – inkluderende pedagogikk	Individuell hjemmeeksamen over 3 døgn	Karakter A til F
Barn med særskilte behov – et mangfold av personligheter	Individuell hjemmeeksamen over 3 døgn	Karakter A til F
Samarbeid med foreldre og andre aktører til beste for barnet	Individuell hjemmeeksamen over 3 døgn	Karakter A til F
Praksisstudier med prosjektarbeid og fordypningsoppgave	Fordypningsoppgave	Karakter A til F

Eksamensvurdering

Eksamensbesvarelser vurderes av to kvalifiserte sensorer.

MedLearn skal sikre at studentenes kunnskap, ferdigheter og generelle kompetanse blir prøvd og vurdert på en upartisk og faglig betryggende måte. Vurderingen skal sikre det faglige nivået ved utdanningen (jf. Fagskoleloven § 21).

Eksamensinformasjon finner du på www.NKI.no.

Oppmelding til eksamen

Studenten må selv melde seg opp til de aktuelle eksamener. Oppmelding til eksamen er fortløpende senest innen en måned før avvikling. Studenten får tilsendt en bekreftelse på eksamensoppmeldingen. Bekreftelsen inneholder informasjon om tidspunkt. Studentene kan også se at de er oppmeldt til eksamen når de logger seg inn på Nettskolen.

Før eksamen kan avlegges må alle obligatoriske arbeidskrav være fullført og oppgaver være levert og bestått. Eksamen avholdes fortløpende og inntil to ganger i året.

Karaktersystem

Vurderingsuttrykket ved avsluttende vurdering, eksamen, prøve, bedømmelse av oppgave eller annen vurdering er bestått/ikke bestått eller en gradert skala med fem trinn fra A til E for bestått og med F for ikke bestått. Vurderingsuttrykkene som benyttes for den graderte skalaen er:

Karakter A: Studenten har vist særdeles god innsikt i og forståelse av alle deler av lærestoffet. Hun/han har vist stor modenhet, evne til selvstendig arbeid, evne til logisk resonnement og meget grundige faglige kunnskaper og ferdigheter. Prestasjoner, form og uttrykksmåte skiller seg klart ut.

Karakter B: Studenten har vist meget god innsikt i og forståelse av alle deler av lærestoffet. Det stilles krav om grundig faglige kunnskaper og ferdigheter, men ikke så høye krav til modenhet og logisk resonnement som for karakteren A. Studenten har en klar uttrykksmåte.

Karakter C: Studenten har vist god innsikt i og forståelse av hoveddelene i lærestoffet. Hun/han har til dels gode faglige kunnskaper og ferdigheter og viser en viss modenhet i beherskelse av stoffet.

Karakter D: Studenten har vist varierende innsikt i og forståelse av hoveddelene av lærestoffet. Hun/han har tilegnet seg grunnleggende kunnskaper og ferdigheter, men viser noe ujevnheter i beherskelse av stoffet.

Karakter E: Studenten har vist noe innsikt i og forståelse av hoveddelene av lærestoffet og tilegnet seg en del kunnskaper og ferdigheter. Prestasjonene viser usikkerhet, men Studenten antas å ha grunnlag for å arbeide videre i faget.

Karakter F: Studenten har tilegnet seg liten innsikt i og forståelse av lærestoffet og/eller små kunnskaper og ferdigheter. Hun/han anses ikke å ha oppnådd tilstrekkelig grunnlag for å arbeide videre i faget.

Vitnemål

Kandidater som har fullført fagskolen i samsvar med krav fastsatt i studieplanen, får vitnemål med karakterer etter bestemmelser som fremgår av MedLearns eksamensreglement.

LITTERATURLISTE/LÆREMIDLER

Pensum, obligatorisk litteratur

Aslanian, T. K. (2016). *Kjærlighet som profesjonsutøvelse i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 2, 3, 5, 7) (82 sider)

Bae, B. (2007). *Å se barn som subjekt – noen konsekvenser for pedagogisk arbeid i barnehagen*. URL: <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager/artikler/a-se-barn-som-subjekt---noen-konsekvenser/id440489/> (ca. 17 sider)

Birkeland, L. (1998). *Pedagogiske erobringer*. Oslo: Pedagogisk Forum. (kap. 1, 3,6) (37 sider)

Borge, A. I. H. (2010). *Resiliens, risiko og sunn utvikling*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (kap. 1, 2, 3) (57 sider)

Christoffersen, S. A. (red.) (2011). *Profesjonsetikk. Om etiske perspektiver i arbeidet med mennesker*. Oslo: Universitetsforlaget. (innledning + kap. 1, 2, 3) (76 sider)

Drugli, M. B. (2008). *Barn som vekker bekymring*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. (s. 14-169) (155 sider)

Dyregrov, A. (2006). *Sorg hos barn. En håndbok for voksne*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 4, 5, 6, 7, 8) (122 sider)

Eriksen, E. og Germeten, S. (2012). *Barnevern i barnehage og skole*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4, 5) (145 sider)

Fennefoss, A. T. og Jansen, K. E. (2008). *Småbarnspedagogikk og praksisfortellinger. Pedagogisk dokumentasjon gjennom tolkning og analyse*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3) (90 sider)

Gunnestad, A. (2014). *Didaktikk for barnehagelærere. En innføring*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5) (135 sider)

Hennum, B. A. og Østrem, S. (2016). *Barnehagelæreren som profesjonsutøver*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7) (114 sider)

Hvidsten, B. I. B. (red.) (2014). *Spesialpedagogikk i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 5, 6, 8, 9) (98 sider)

Idsøe, E. C. og Roland, P. (2017). *Mobbetferd i barnehagen. Temaforståelse, forebygging, tiltak*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2,3, 4, 5) (84 sider)

- Jensen, R. og Kranmo, A. L. (2010). *Å utforske praksis. Barnehagen*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. (kap. 2, 5) (20 sider)
- Kinge, E. (2009). *Hvor er hjelpen når den trengs? Om relasjonskompetanse. Om Foreldresamarbeid*. Oslo: Gyldendal Akademisk. (kap. 1, 2, 3, 4) (72 sider)
- Kinge, E. (2012). *Tverretattlig samarbeid omkring barn. En kilde til styrke og håp?* Oslo: Gyldendal Akademisk. (kap. 2, 7) (28 sider)
- Kolle, T., Larsen, A. S. og Ulla, B. (2017). *Pedagogisk dokumentasjon – inspirasjon til bevegelige praksiser*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 7, 8) (87sider)
- Korsvold, T. (2005). *For alle barn. Barnehagens framvekst i velferdsstaten*. Oslo: Abstrakt Forlag. (kap. 3, 4, 5) (87 sider)
- Lie, B. (2017). *Begavede barnehagebarns læring – i teori og praksis*. Oslo: Cappelen Damm Akademisk. (kap. 1, 2, 3) (83 sider)
- Løkken, G. og Søbstad, F. (2017). *Observasjon og intervju i barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 3, 5, 6, 7) (77 sider)
- Pedersen, K. (2015). *Ut fra egne forutsetninger. Inkluderende pedagogikk i barnehagen*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15) (136 sider)
- Pettersvold, M. og Østrem, S. (2012). *Mestrer, mestrer ikke. Jakten på det normale barnet*. Res Publica. (s. 13-24, 51-99) (59 sider)
- Pålerud, T. (2013). *Didaktikk for en demokratisk barnehage*. Bergen: Fagbokforlaget. (kap. 1, 2 og 5) (58 sider)
- Seland, M. (2011). *Livet i den fleksible barnehagen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 2, 3, 4, 5) (83 sider)
- Sjøvik, P. (red.) (2014). *En barnehage for alle. Spesialpedagogikk i barnehagelærerutdanningen*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 13, 14, 15) (299 sider)
- Svenning, B. (2009). *Hva fortelles om meg? Barn rettigheter og muligheter til medvirkning i barnehagers bruk av dokumentasjon*. Oslo: Cappelen Akademisk Forlag. (kap. 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10) (112 sider)
- Åberg, A. og Taguchi, H. L. (2006). *Lyttende pedagogikk – etikk og demokrati i pedagogisk arbeid*. Oslo: Universitetsforlaget. (kap. 2, 3, 5, 6, 7) (93 sider)

Totalt antall sider: 2506

Forutsettes kjent:

Kunnskapsdepartementet (2005). *Lov om barnehager*. Lovdata (sist endret 01.08.2017). URL: <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2005-06-17-64>

Kunnskapsdepartementet (2017). *Rammeplan for barnehagen*. Utdanningsdirektoratet (sist endret 01.08.2017). URL: <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan/>

Kunnskapsdepartementet (2006). *Temahefte om barns medvirkning*. URL: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kilde/kd/red/2006/0107/ddd/pdfv/300463-temahefte_om_barns_medvirkning.pdf

Kunnskapsdepartementet (2009). *Temahefte om barn med nedsatt funksjonsevne*. URL: https://www.regjeringen.no/globalassets/upload/kd/vedlegg/barnehager/temahefte/om_barn_med_nedsatt_funksjonsevne_i_barnehagen.pdf